IV-alert – borging van maatregelen bij uitval van repressief-technische LOD’s

👉 *Reageer je als bedrijf op een uitval of ben je aantoonbaar voorbereid op een uitval?!*

Waarom een IV-alert voor borging van maatregelen bij uitval van repressieve LOD’s?

Repressief-technische voorzieningen (LOD’s) zoals bluswatervoorzieningen en koel- en blusinstallaties vervullen een belangrijke rol bij het beperken en/ of beheersen van industriële incidenten. De beschikbaarheid en goede werking van deze voorzieningen is daarom essentieel.

Verschillende factoren beïnvloeden de beschikbaarheid. Zo kan een installatie buiten gebruik worden gesteld om te testen, inspecteren en/of te onderhouden. Het komt echter ook voor dat een installatie uitvalt door een storing, schade of afkeur. Een andere oorzaak kan zijn dat de installatie niet goed werkt doordat er onvoldoende blusmiddel aanwezig is na (onterechte activatie van de installatie) of door lekkage van blusgas.
Let op: na een ongewenste schuimblussing, treden er vaak nog meer storingen op doordat elektronische apparatuur door het blusschuim kan worden aangetast.

Zowel bij buitengebruikstelling als bij uitval van repressief-technische LOD’s blijft de inrichting zelf verantwoordelijk voor het zo snel mogelijk treffen van gelijkwaardige (tijdelijke) maatregelen. Dit is geen taak van de overheidsbrandweer.

Veiligheidsregio’s signaleren dat de tijdelijke maatregelen vaak pas bij uitval worden bepaald. Dat is te laat! Onder tijdsdruk moeten dan zaken worden vastgesteld, zoals (niet limitatief):

- welke risico’s ontstaan door het wegvallen van de LOD;
- welke alternatieve maatregelen nodig zijn;
- de directe levering en installatie van de tijdelijke maatregelen;
- de wijze waarop deze maatregelen tijdens een incident worden geactiveerd;
- de rol die van de bedrijfsnoodorganisatie en/of bedrijfsbrandweer;
- de middelen die de leden van de bedrijfsnoodorganisatie en/of bedrijfsbrandweer nodig hebben en de instructie die zij moeten krijgen om deze tijdelijke middelen te gebruiken;

Voorbeeld van een tijdelijke voorziening bij een onvoldoende functionerende sprinklerinstallatie (foto: VR Zeeland)

Dergelijke situaties vragen dus veel van de organisatie. Daarom is het belangrijk dat hiervoor procedures zijn opgesteld en dat de nodige plannen al worden gemaakt voordat de LOD uitvalt of buiten gebruik wordt gesteld.

Wettelijk kader: voorbereid zijn op abnormale werking

De Seveso-richtlijn verplicht inrichtingen in het kader van de beheersing van de uitvoering (VBS-element iii) procedures en instructies op te stellen voor het waarborgen van de goede werking van installaties. Zowel tijdens onderhoud als bij tijdelijke onderbrekingen. In deze procedures en instructies moeten zij beschrijven hoe, passende follow-up maatregelen en noodzakelijke tegenmaatregelen worden bepaald en genomen. Soms gebruiken inrichtingen een nood-MOC die pas na het optreden van de uitval wordt opgesteld. Dit is echter te laat. Daarom moeten voor voorzienbare situaties vooraf plannen worden gemaakt, die direct kunnen worden toegepast. Ook in de bedrijfsbrandweeraanwijzing zijn veelal voorschriften opgenomen om bij uitval van voorzieningen tijdig gelijkwaardige maatregelen te treffen.

Van ad-hoc naar aantoonbaar beheerst

Omdat iedere inrichting uniek is, is het niet mogelijk een lijst op te stellen waarin per situatie en per LOD staat welke vervangende maatregelen passend en gelijkwaardig zijn. Daarom heeft het LEC IV een stappenplan opgesteld, genaamd BORGING, aan de hand waarvan vooraf kan worden bepaald welke vervangende en gelijkwaardige maatregelen bij uitval en/of buitengebruikstelling van repressief-technische LOD moeten worden genomen. Het stappenplan kan zowel door inrichtingen als door toezichthouders van de veiligheidsregio worden gebruikt.

Stappenplan BORGING	Doel
Bewaking	Markeren van de uitgeschakelde LOD's zodat dit tijdens een incident duidelijk is. Borgen dat bij uitgeschakelde LOD's incidenten tijdig gesignaleerd of gedetecteerd worden.
Opschaling	Borgen dat de interne en externe alarmering gegarandeerd is en het activeren en in werking stellen van de gelijkwaardige maatregel(en) geborgd is.
Respons	Borgen van de daadwerkelijke inzet van de vervangende gelijkwaardige maatregel(en) om het incident te bestrijden en/of te beheersen.
Gevolgbeheersing	Beperken van de gevolgen van het incident door de inzet van de gelijkwaardige maatregel(en).
Instructie	Borgen dat alle betrokkenen voldoende bekend zijn met de situatie en hierover zijn geïnstrueerd.
Noodplan	Borgen dat het noodplan voldoende actueel, bekend en beschikbaar is.
Gereedheid	Zekerstellen dat de maatregelen, de middelen en de organisatie tijdig inzetbaar zijn gedurende de gehele periode dat de vervangende maatregelen noodzakelijk zijn.
(Reset)	Borgen dat de oorspronkelijke LOD weer bedrijfszeker en gebruiksgereed is.

Oproep: dit stappenplan is geen plan dat pas doorlopen wordt wanneer een repressieve LOD is uitgevallen. Het is bedoeld als hulpmiddel dat kan worden geïntegreerd in de procedures en instructies van het VBS en/ of het bedrijfsbrandweerbeheerssysteem. De uitkomsten kunnen per LOD worden geïdentificeerd en worden opgenomen in instructies, inzetplannen, et cetera. Daarmee is vooraf duidelijk welke technische en organisatorische maatregelen nodig zijn in het geval dat de technische repressieve LOD een keer niet werkt. Dat maakt het verschil tussen reageren op een uitval en **aantoonbaar voorbereid zijn op een uitval!** Toezichthouders van de veiligheidsregio kunnen vragen naar uw aanpak tijdens bedrijfsbrandweer- of Seveso-inspecties.